

N:o 23.

Ank. till Riksd. Kansli den 13 April 1877, kl. 5 e. m.

Utlåtande, i anledning af väckt motion om ändring i 11 Kap. 10 § Rättegångs-balken.

Genom remiss från Andra Kammaren har till Lag-Utskottets behandling hänvisats en inom nämnda Kammare af Herr *Ludv. Torpadie* väckt motion (N:o 70), hvori föreslagits, »att Riksdagen ville för sin del besluta att ofvannämnda lagrum måtte erhålla följande förändrade lydelse:

I brottmål bör den, som käres till, genast å Rättens bud till svars komma. Gör han det ej; då må han genom Kronones eller Rättens betjente till Rätten hemtas; dock ege Rätten, att i ringare brottmål lägga honom vite före.»

11 Kap. 10 § Rättegångs-balken lyder nu sålunda:

»I brottmål bör den, som käres till, genast å Rättens bud till svars komma: Gör han det ej; då må han genom Kronones eller Rättens betjente till Rätten hemtas.»

Detta stadgande lærer af underdomstolarne temligen allmänt så uppfattats, att det icke ansetts innebära hinder för dem att, der hemtning icke ansågs lämplig, ålägga en uteblifven svarandepart i brottmål inställelse vid äfventyr af vite.

På senare tider har emellertid den åsigt gjort sig gällande hos öfverrätterna, att det icke vore enligt med lag att i brottmål förelägga svarandepart vite, hvadan icke allenast dylika vitesbestämmelser blifvit upphäfdade utan äfven domare, som vitena ådömt, fälda att böta för tjenstefel och att till parten återgälda de viten, som han erlagt.

Häraf har åter följden blifvit den, att de fleste underdomstolar numera öfvergifvit ofvan berörde äldre praxis och i alla, äfven de ringaste brottmål ålägga svarande parter inställelse vid hemtnings påföljd.

En mängd af dessa mål äro likväl af den beskaffenhet, att det synes icke allenast obehöfligt utan rent af olämpligt att för utevaro

stadga en så sträng påföljd som hemtning. I sådana mål, som enskilda parter anhängiggöra angående försummad vård om kreatur, angående olofligt beträdande af andras egor med flera dylika, äfvensom i en mängd mindre ordningsmål, medför en uteblifven svarandeparts omedelbara hemtning, utan att vara af behovet påkallad, ofta rätt stort besvär och dryga kostnader. Dessa kostnader, som i de fall, der den hemtade saknar tillgång, merändels drabba statsverket, uppgå redan till ganska betydliga belopp och komma säkerligen, i den mån hemtningarne blifva mer och mer vanliga, att ytterligare stiga.

Missbelåtenheten med ofvan berörda förfarande lärer också vara temligen allmän så väl hos käre- som svarandeparter; och då ifrågasvarande stadgande öfver hela riket i talrika fall nästan dagligen kommer till tillämpning, synes det Utskottet, att fråga om ändring af detta stadgande är af sådan vikt, att dermed ingalunda bör anstå till dess Rättegångsbalken i sin helhet kan komma att undergå den omarbetning, som lärer vara förestående, särdeles som den ifrågasatta ändringen, långt ifrån att medföra några rubbningar uti andra stadganden, synes stå i närmaste öfverensstämmelse med den svarande parter i ringare brottmål år 1866 medgifna rätt att svara genom ombud.

Då emellertid en mängd brottmål äfven af ringare slag, såsom till exempel förbrytelser mot förordningen om bränvinsförsäljning, äro af den beskaffenhet, att i dem vite ej lämpligen bör mot tredskande svarandepart användas, anser Utskottet, att det bör åt domstolen öfverlemnas att efter sig företeende omständigheter bestämma, huruvida en uteblifven svarandepart i ringare brottmål bör hemtas eller vid vite föreläggas att iakttaga inställelse.

Utskottet får alltså vördsamt tillstyrka,

att Riksdagen måtte för sin del besluta följande förändrade lydelse för 11 Kap. 10 § Rättegångsbalken:

I brottmål bör den, som käres till, genast å Rättens bud till svars komma. Gör han det ej; då må han genom Kronones eller Rättens betjente till Rätten hemtas; dock ege Rätten i de mål, der genom laga ombudsman svaras må, lägga svaranden vite före.

Stockholm den 13 April 1877.

På Utskottets vägnar:

ERIC SPARRE.